

ΕΛΛΗΝΙΚΗ
ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΣΥΓΚΛΗΤΟΥ

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Πληροφορίες: Δ. Χούτου-Περάκη
 Τηλ. : 2310 99 6878 Fax: 2310 99 6872
 e-mail: gramm-syg@ad.auth.gr
 Κτίριο : Διοίκησης «Κ. Καραθεοδωρή»

Θεσσαλονίκη, 26 Μαΐου 2017
 Αριθμ. Πρωτ. 22806

ΘΕΜΑ: Έγκριση του Ειδικού Πρωτοκόλλου Συνεργασίας-Εσωτερικού Κανονισμού του Διατμηματικού Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών μεταξύ του Τμήματος Νομικής της Νομικής Σχολής και του Τμήματος Πολιτικών Μηχανικών της Πολυτεχνικής Σχολής του ΑΠΘ με τίτλο: «Δίκαιο και Μηχανική της Ενέργειας (Law and Engineering for Energy-LENGEN)».

ΣΧΕΤ.: Το με αριθμό 452/26-5-2016 έγγραφο της Νομικής Σχολής, με συνημμένο σχέδιο του Ειδικού Πρωτοκόλλου Συνεργασίας-Εσωτερικού Κανονισμού.

ΠΡΟΣ

-Το Τμήμα Νομικής,
 -Το Τμήμα Πολιτικών Μηχανικών,
 του Πανεπιστημίου
Θεσσαλονίκη

Κοινοποίηση (με συνημμένο το Ειδικό Πρωτόκολλο Συνεργασίας-Εσωτερικός Κανονισμός):

Το Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων
 Γενική Διεύθυνση Ανώτατης Εκπαίδευσης
 Διεύθυνση Οργανωτικής & Ακαδημαϊκής Ανάπτυξης
 Τμήμα Β΄ Μεταπτυχιακών Σπουδών & Σύζευξης
 Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης με την Έρευνα, Τεχνολογία & Καινοτομία
 Ανδρέα Παπανδρέου 37 - Μαρούσι
151 80 ΑΘΗΝΑ

Σας διαβιβάζουμε απόσπασμα πρακτικών από τη συνεδρίαση της Συγκλήτου Ειδικής Σύθεσης του Α.Π.Θ με αριθμό 173/23-7-2015, που αφορά στην έγκριση του Ειδικού Πρωτοκόλλου Συνεργασίας-Εσωτερικού Κανονισμού του Διατμηματικού Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών μεταξύ του Τμήματος Νομικής της Νομικής Σχολής και του Τμήματος Πολιτικών Μηχανικών της Πολυτεχνικής Σχολής του ΑΠΘ με τίτλο: «Δίκαιο και Μηχανική της Ενέργειας (Law and Engineering for Energy-LENGEN)».

Εσωτερική διανομή:
 Γραμματεία Συγκλήτου

Με εκτίμηση
Ο Πρύτανης

Περικλής Α. Μήτσας
Καθηγητής Τμήματος Ηλεκτρολόγων
Μηχανικών και Μηχανικών Υπολογιστών

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΠΡΥΤΑΝΕΙΑ

Απόσπασμα πρακτικών της συνεδρίασης
της Συγκλήτου Ειδικής Σύθεσης με αριθμό 173/23-7-2015 (επαναληπτική)

Η συνεδρίαση γίνεται σήμερα, **Πέμπτη 23 Ιουλίου 2015**, μετά το πέρας της προηγηθείσας συνεδρίασης Συγκλήτου με αριθμό 2913, στην αίθουσα συνεδριάσεων του Οργάνου (7^{ος} όροφος κτιρίου Κ. Καραθεοδωρή-Διοίκησης). Όλα τα μέλη προσκλήθηκαν σύμφωνα με το νόμο.

Σύμφωνα με απόφαση της Συγκλήτου που ελήφθη στη συνεδρίασή της με αριθμό 2895/8-10-2014, η πρόσκληση με τα θέματα της ημερήσιας διάταξης εστάλη ηλεκτρονικά, με την επισήμανση ότι όσα μέλη δεν μπορούν παρευρεθούν με φυσική παρουσία στο χώρο της συνεδρίασης, μπορούν να συμμετάσχουν με τηλεδιάσκεψη, σύμφωνα με τις διατάξεις των Υπουργικών Αποφάσεων με αριθμό ΔΙΑΔΠ/Α/7841/19-4-2005 (ΦΕΚ 539/τ.Β'/21-4-2005) και Φ.122.1/42/23076/Β2/24-2-2011 (ΦΕΚ 433/τ.Β'/17-3-2011).

Παρόντες είναι οι κ.κ.:

1. Περικλής Μήτκας	Πρύτανης
2. Θεόδωρος Λαόπουλος	Αναπληρωτής Πρύτανη (παρίσταται χωρίς δικαίωμα ψήφου)
3. Παρασκευή Αργυροπούλου-Πατάκα	Αναπληρώτρια Πρύτανη (παρίσταται χωρίς δικαίωμα ψήφου)
4. Δέσποινα Κλαβανίδου	Αναπληρώτρια Πρύτανη (παρίσταται χωρίς δικαίωμα ψήφου)
5. Αριάδνη Στογιαννίδου	Αναπληρώτρια Πρύτανη (παρίσταται χωρίς δικαίωμα ψήφου)
6. Νικόλαος Βαρσακέλης	Αναπληρωτής Πρύτανη (παρίσταται χωρίς δικαίωμα ψήφου)

ΚΟΣΜΗΤΟΡΕΣ

7. Μιλτιάδης Κωνσταντίνου
8. Γεώργιος Δέλλιος
9. Ευγενία Πετρίδου
10. Δημήτριος Μαυροσκούφης
11. Χαρίτων-Σάρλ Χιντήρογλου
12. Κωνσταντίνος-Βασίλειος Κατσάμπαλος
13. Ξενοφών Σαχίνης

ΣΧΟΛΕΣ

- Θεολογική
Νομική
Οικονομικών και
Πολιτικών Επιστημών
Φιλοσοφική
Θετικών Επιστημών
Πολυτεχνική
Καλών Τεχνών

14. Μελπομένη Τσιτουρίδου	Παιδαγωγική
15. Γεώργιος Καρακιουλάκης	Επιστημών Υγείας
16. Δημήτριος Κωβαίος	Γεωπονίας, Δασολογίας και
Φυσικού Περιβάλλοντος
17. Σπυρίδων Κέλλης	Επιστήμης Φυσικής Αγωγής και
Αθλητισμού

ΠΡΟΕΔΡΟΙ

18. Χρυσόστομος Σταμούλης
19. Θεόδωρος Γιάγκου
20. Δημήτριος Κουσενίδης
21. Θεόδωρος Χατζηπαντελής
22. Κωνσταντίνος Μπίκος
23. Αθηνά Σιούπη
24. Κωνσταντίνος Χρυσάφης
25. Ιωάννης Βλαχάβας
26. Δημήτριος Τσούλης
27. Δημήτριος Βλάχος
28. Αντώνιος Γλυτζουρής
29. Ευαγγελία Τρέσσου
30. Μαριάννα Τζεκάκη
31. Αλέξανδρος-Αναστάσιος Γαρύφαλλος
32. Χαρίλαος Καρατζιάς
33. Απόστολος Αποστολίδης
34. Κοσμάς Χριστούλας
35. Χριστίνα Ευαγγελινού

ΤΜΗΜΑΤΑ

- Θεολογίας
Ποιμαντικής και Κοινωνικής
Θεολογίας
Οικονομικών Επιστημών
(Αναπλ. Πρόεδρος)
Πολιτικών Επιστημών
Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής
Γερμανικής Γλώσσας
και Φιλολογίας
Φυσικής
Πληροφορικής
Αγρονόμων και Τοπογράφων
Μηχανικών
Μηχανολόγων Μηχανικών
(Αναπλ. Πρόεδρος)
Θεάτρου
Παιδαγωγικό Δημοτικής
Εκπαίδευσης
Επιστημών Προσχολικής Αγωγής
και Εκπαίδευσης
Ιατρικής
Κτηνιατρικής
Γεωπονίας
Επιστήμης Φυσικής Αγωγής και
Αθλητισμού Θεσσαλονίκης
Επιστήμης Φυσικής Αγωγής και
Αθλητισμού Σερρών

Απόντες είναι οι κ.κ.:

ΠΡΟΕΔΡΟΙ

1. Χρήστος Βλάχος

ΤΜΗΜΑΤΑ

- Δασολογίας και Φυσικού
Περιβάλλοντος

Σημειώνεται ότι οι εκπρόσωποι των μεταπτυχιακών φοιτητών δεν έχουν ορισθεί.

Πρόεδρος του Τμήματος Κινηματογράφου της Σχολής Καλών Τεχνών, σύμφωνα με τη με αριθμό 2911/24-6-2015 απόφαση της Συγκλήτου, ορίστηκε ο Κοσμήτορας της Σχολής Καλών Τεχνών καθηγητής κ. Ξενοφών Σαχίνης, του οποίου εκκρεμεί το ΦΕΚ δημοσίευσης.

Διαπιστώνεται απαρτία σύμφωνα με το άρθρ. 12 παρ. 5 του Ν. 1268/82, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρ. 48 παρ. 5 του Ν. 1404/83 και το άρθρ. 2 του Εσωτερικού Κανονισμού Λειτουργίας του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

Εισηγητής ο κ. Πρύτανης.

Τα πρακτικά κρατούν ο Γραμματέας της Συγκλήτου κ. Σπυρίδων Ηλίας και η υπάλληλος του κλάδου ΔΕ Διοικητικού-Λογιστικού κ. Κυριακή Σταυρακίδου-Τραγιανού.

Θ Ε Μ Α Τ Α Η Μ Ε Ρ Η Σ Ι Α Σ Δ Ι Α Τ Α Ξ Η Σ

••• Στη συνέχεια, κατόπιν πρότασης του κ. Πρύτανη και αποδοχής ομόφωνα από τα μέλη της Συγκλήτου Ειδικής Σύθεσης, αποφασίζεται να εγγραφούν και να συζητηθούν, εκτός Ημερήσιας Διάταξης, σύμφωνα με το άρθρο 2 του Εσωτερικού Κανονισμού Λειτουργίας του Α.Π.Θ., τα εξής θέματα:

4.

4.1. Πρόταση για ίδρυση Διατμηματικού Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΔΠΜΣ) της Νομικής Σχολής και του Τμήματος Πολιτικών Μηχανικών του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, με τίτλο «Δίκαιο και Μηχανική της Ενέργειας» (Law and Engineering for Energy - LENGEN)»

4.2. Έγκριση Ειδικού Πρωτοκόλλου Συνεργασίας-Κανονισμού Μεταπτυχιακών Σπουδών, (α. Το έγγραφο με αριθμό 452/26-5-2015 της Νομικής Σχολής, με τα συνημμένα του, και β. Σχετική εισήγηση της ΜΟΔΙΠ ΑΠΘ).

Ανακοινώνεται το Ειδικό Πρωτόκολλο Συνεργασίας- Εσωτερικός Κανονισμός Μεταπτυχιακών Σπουδών του Διατμηματικού Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών μεταξύ του Τμήματος Νομικής και του Τμήματος Πολιτικών Μηχανικών με τίτλο: «Δίκαιο και Μηχανική της Ενέργειας».

Ο κ. Πρύτανης λέει: κ.κ. συνάδελφοι, συμφωνείτε με την εν λόγω πρόταση για την έγκριση του Ειδικού Πρωτοκόλλου Συνεργασίας-Εσωτερικού Κανονισμού Μεταπτυχιακών Σπουδών;

Τα μέλη της Συγκλήτου Ειδικής Σύθεσης συμφωνούν .

|| Η Σύγκλητος Ειδικής Σύθεσης έχοντας υπόψη τις διατάξεις του Ν. 3685/2008 (ΦΕΚ 148/τ.Α /16-7-2008), και τον Κανονισμό Μεταπτυχιακών Σπουδών του ΑΠΘ (συνεδρίαση ΣΕΣ με αριθμό 127/2-2-2011), εγκρίνει το Ειδικό Πρωτόκολλο Συνεργασίας-Εσωτερικό Κανονισμό Μεταπτυχιακών Σπουδών του Διατμηματικού Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών με τίτλο: «Δίκαιο και Μηχανική της Ενέργειας», με τις τροποποιήσεις που αποφασίστηκαν σύμφωνα με τον παραπάνω Κανονισμό Μεταπτυχιακών Σπουδών του Α.Π.Θ.

Το εν λόγω Ειδικό Πρωτόκολλο Συνεργασίας- Εσωτερικός Κανονισμός Μεταπτυχιακών Σπουδών του ΔΠΜΣ με τίτλο: «Δίκαιο και Μηχανική της Ενέργειας» μεταξύ της Τμήματος Νομικής της Νομικής Σχολής και του Τμήματος Πολιτικών Μηχανικών της Πολυτεχνικής Σχολής του ΑΠΘ, έχει ως εξής:

Νομική Σχολή

**Τμήμα
Πολιτικών Μηχανικών**

**ΔΙΑΤΜΗΜΑΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ**

«ΔΙΚΑΙΟ ΚΑΙ ΜΗΧΑΝΙΚΗ ΤΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ»

ΕΙΔΙΚΟ ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ

&

**ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ
ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ**

Περιεχόμενα

ΜΕΡΟΣ Α΄ ΕΙΔΙΚΟ ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Άρθρο 1. Γενικές διατάξεις	3
Άρθρο 2. Αντικείμενο – Σκοπός	3
Άρθρο 3. Μεταπτυχιακός τίτλος	4
Άρθρο 4. Διοίκηση του Π.Μ.Σ.	4
Άρθρο 5. Προϋποθέσεις εγγραφής	5
Άρθρο 6. Διαδικασία και κριτήρια επιλογής εισακτέων	6
Άρθρο 7. Χρονική διάρκεια – Διάρθρωση σπουδών	7
Άρθρο 8. Υποχρεώσεις μεταπτυχιακών φοιτητών	8
Άρθρο 9. Υποχρεώσεις διδασκόντων	9
Άρθρο 10. Αξιολόγηση μεταπτυχιακών φοιτητών	10
Άρθρο 11. Αξιολόγηση μαθημάτων και διδασκόντων	10
Άρθρο 12. Διδακτικό προσωπικό	11
Άρθρο 13. Μαθήματα	12
Άρθρο 14. Μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία	12
Άρθρο 15. Αναγόρευση διπλωματούχων	13
Άρθρο 16. Παράλληλες εκπαιδευτικές και ερευνητικές δραστηριότητες	13
Άρθρο 17. Οικονομικά στοιχεία προγράμματος	13
Άρθρο 18. Έναρξη ισχύος - Τροποποιήσεις κανονισμού	15
Άρθρο 19. Διάρκεια λειτουργίας	15
Άρθρο 20. Ρύθμιση άλλων θεμάτων	15

ΜΕΡΟΣ Β΄ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

A. Δομή του Προγράμματος	16
B. Περιγραφή των μαθημάτων	17

ΜΕΡΟΣ Α'**ΕΙΔΙΚΟ ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ- ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ****Άρθρο 1
Γενικές διατάξεις**

Το Ειδικό Πρωτόκολλο Συνεργασίας- Εσωτερικός Κανονισμός του Διατμηματικού Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών της Νομικής Σχολής και του Τμήματος Πολιτικών Μηχανικών του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης με τίτλο «Δίκαιο και Μηχανική της Ενέργειας» (MSc Law and Engineering for Energy - LENGEN) εξειδικεύει τη διάρθρωση και οργάνωση του εν λόγω Δ.Π.Μ.Σ. στο πλαίσιο του Ν. 3685/2008, όπως ισχύει, και τον Κανονισμό Μεταπτυχιακών Σπουδών του ΑΠΘ (ΣΕΣ 127/2-2-2011).

**Άρθρο 2
Αντικείμενο – Σκοπός**

1. Αντικείμενο του Δ.Π.Μ.Σ., το οποίο λειτουργεί στις εγκαταστάσεις της Νομικής Σχολής του ΑΠΘ και του Τμήματος Πολιτικών Μηχανικών του ΑΠΘ, είναι η παροχή σύνθετων εξειδικευμένων γνώσεων μεταπτυχιακού επιπέδου στο διεπιστημονικό γνωστικό αντικείμενο της Ενέργειας, από άποψη τόσο της Νομικής όσο και της Μηχανικής Επιστήμης.
2. Σκοπός του προγράμματος είναι:
 - α) Να ανοίξει νέους ορίζοντες σε αποφοίτους Νομικών και Πολυτεχνικών Σχολών να ασχοληθούν ακαδημαϊκά, ερευνητικά και κυρίως επαγγελματικά με ένα γνωστικό αντικείμενο, η καλλιέργεια του οποίου είναι σήμερα αναγκαία περισσότερο από ποτέ για τη δημιουργία συνθηκών βιώσιμης ανάπτυξης της εθνικής οικονομίας.
 - β) Να προαγάγει την εξειδικευμένη γνώση στο μεταίχμιο της Νομικής και της Μηχανικής Επιστήμης σε έναν κατεξοχήν διεπιστημονικό τομέα όπως είναι αυτός της Ενέργειας. Οι απόφοιτοι του προγράμματος θα αποκτήσουν σφαιρικές γνώσεις, που θα τους επιτρέψουν να προσεγγίσουν συνθετικά τα ζητήματα που θα κληθούν να διαχειριστούν στον τομέα αυτό, τόσο από νομική, όσο και από τεχνική άποψη.
 - γ) Να ενθαρρύνει το διδακτικό προσωπικό του Α.Π.Θ. να προσανατολίσει την εξειδίκευσή του στην Ενέργεια, ώστε να καλλιεργηθεί επαρκώς το συγκεκριμένο αντικείμενο στη χώρα, για να αποκτήσουμε εξειδικευμένα ακαδημαϊκά στελέχη και ανταγωνιστική εθνική τεχνογνωσία που θα διασφαλίσουν την αυξημένη συμμετοχή των εθνικών τεχνολογικών δυνάμεων στην ανάπτυξη του τομέα αυτού στην Ελλάδα.
 - δ) Να προωθήσει τη διδασκαλία και την έρευνα που διεξάγεται στο Α.Π.Θ. σε διεθνές επίπεδο, προσελκύνοντας φοιτητές και καθηγητές από ομοταγείς Σχολές της αλλοδαπής.

**Άρθρο 3
Μεταπτυχιακός τίτλος**

Το Δ.Π.Μ.Σ. απονέμει Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης στο σύνθετο γνωστικό αντικείμενο «Δίκαιο και Μηχανική της Ενέργειας» (MSc in Law and Engineering for Energy). Ο τίτλος απονέμεται και από τα δυο συνεργαζόμενα για την διεξαγωγή του Δ.Π.Μ.Σ. Τμήματα.

Άρθρο 4 **Διοίκηση του Π.Μ.Σ.**

1. Όργανα διοίκησης του Δ.Π.Μ.Σ. είναι:

α) Η Σύγκλητος Ειδικής Σύθεσης (Σ.Ε.Σ.) του ΑΠΘ, η οποία είναι αρμόδια για κάθε θέμα διοικητικού ή οργανωτικού χαρακτήρα που σχετίζεται με τις μεταπτυχιακές σπουδές.

β) Η Ειδική Διατμηματική Επιτροπή (ΕΔΕ), που προβλέπεται στο άρθρο 2 περ. β' του Ν. 3685/2008 και συγκροτείται από τρεις (3) καθηγητές ή λέκτορες του Τμήματος Νομικής της Νομικής Σχολής του ΑΠΘ και τρεις (3) καθηγητές ή λέκτορες του Τμήματος Πολιτικών Μηχανικών, οι οποίοι εκλέγονται για διετή θητεία από τη ΓΣΕΣ του οικείου Τμήματος και Σχολής σύμφωνα με το άρθρο 2 περ. β' ν. 3685/2008. Της ΕΔΕ προεδρεύει ο Διευθυντής σύμφωνα με το άρθρο 2 περ. δ του ν. 3685/2008.

γ) Ο Διευθυντής, που εκλέγεται από την ΕΔΕ με διετή θητεία και δυνατότητα ανανέωσης. Η εκλογή των μελών της ΕΔΕ γίνεται στο τέλος του ακαδημαϊκού έτους κατά το οποίο λήγει η θητεία των μελών της προηγούμενης ΕΔΕ. Η εκλογή του Διευθυντή γίνεται στην πρώτη συνεδρίαση της νεοεκλεγείσας ΕΔΕ. Η θητεία των μελών της ΕΔΕ και του Διευθυντή είναι διετής και μπορεί να ανανεώνεται.

δ) Η Συντονιστική Επιτροπή (ΣΕ), που συγκροτείται από έναν καθηγητή της Νομικής Σχολής, έναν καθηγητή του Τμήματος Πολιτικών Μηχανικών και τον Διευθυντή του Δ.Π.Μ.Σ. Της Συντονιστικής Επιτροπής προεδρεύει ο Διευθυντής. Τα μέλη της Συντονιστικής Επιτροπής ορίζονται από την ΕΔΕ. Η ΣΕ ασκεί τις αρμοδιότητες του άρθρου 2 του Ν. 3685/2008.

2. Η ΕΔΕ ασκεί τις αρμοδιότητες του Ν. 3685/2008, ιδίως δε:

α) Επικυρώνει τον τελικό πίνακα επιτυχόντων στο Δ.Π.Μ.Σ..

β) Ορίζει τους επιβλέποντες των μεταπτυχιακών διπλωματικών εργασιών, καθώς και τα μέλη των αντίστοιχων συμβουλευτικών επιτροπών μετά από πρόταση του επιβλέποντος καθηγητή.

γ) Ορίζει τα μέλη των εξεταστικών επιτροπών.

δ) Απονέμει τα μεταπτυχιακά διπλώματα.

ε) Αναθέτει τη διδασκαλία των μαθημάτων σε Καθηγητές και Λέκτορες των συνεργαζόμενων στο Π.Μ.Σ. Σχολών και Τμημάτων, άλλων Σχολών του ΑΠΘ ή άλλων Πανεπιστημίων της ημεδαπής ή της αλλοδαπής, καθώς και σε Επισκέπτες Καθηγητές και Ειδικούς Επιστήμονες.

3. Ο Διευθυντής ασκεί τις αρμοδιότητες που προβλέπονται στο Ν. 3685/2008.

4. Τη διοικητική υποστήριξη του Δ.Π.Μ.Σ. αναλαμβάνει το επισπεύδον Τμήμα της Νομικής Σχολής του ΑΠΘ και την οικονομική διαχείρισή του η Επιτροπή Ερευνών του Α.Π.Θ.

5. Στους χώρους του Α.Π.Θ. λειτουργεί Γραμματεία του Δ.Π.Μ.Σ. που επιλαμβάνεται των διαφόρων θεμάτων για την εφαρμογή του Εσωτερικού Κανονισμού και τη λειτουργία του Μεταπτυχιακού Προγράμματος (εγγραφές σπουδαστών, τήρηση φακέλων βαθμολογίας, αξιολογήσεις διδασκόντων, χορήγηση πτυχίων, πιστοποιητικών, βεβαιώσεων). Επίσης, διεκπεραιώνει τρέχοντα θέματα, που αφορούν το διδακτικό προσωπικό, τους σπουδαστές, το πρόγραμμα, τις επαφές με τις διάφορες υπηρεσίες και τα συνεργαζόμενα ιδρύματα και φροντίζει για τις δημόσιες σχέσεις και την προβολή του προγράμματος.

Άρθρο 5 **Προϋποθέσεις εγγραφής**

1. Η ΕΔΕ του Δ.Π.Μ.Σ. αποφασίζει για τον μέγιστο αριθμό μεταπτυχιακών φοιτητών που θα γίνουν δεκτοί στο Δ.Π.Μ.Σ. για το εκάστοτε επόμενο ακαδημαϊκό έτος, σύμφωνα και με τη σχετική πρυτανική απόφαση, καθώς και για το χρόνο δημοσίευσης σχετικής προκήρυξης των θέσεων αυτών για τους ενδιαφερόμενους υποψηφίους. Ο συνολικός αριθμός των εισακτέων στο Δ.Π.Μ.Σ. ορίζεται κατ' ανώτατο όριο σε 35.

2. Η προκήρυξη προσδιορίζει:

- α) Τα απαραίτητα προσόντα των υποψηφίων για εισαγωγή στο Δ.Π.Μ.Σ.
- β) Την προθεσμία υποβολής δικαιολογητικών.
- γ) Το γενικό τρόπο αξιολόγησης υποψηφίων.
- δ) Τη διεύθυνση υποβολής δικαιολογητικών.

3. Ο υποψήφιος υποβάλλει τα παρακάτω δικαιολογητικά:

- α) Αίτηση συμμετοχής στο Δ.Π.Μ.Σ..
- β) Αντίγραφο πτυχίου ή πτυχίων ελληνικού Πανεπιστημίου, ή, σε περίπτωση πτυχιούχων πανεπιστημίων του εξωτερικού, πιστοποιητικό αντιστοιχίας και ισοτιμίας από το ΔΟΑΤΑΠ.
- γ) Πιστοποιητικό σπουδών με αναλυτική βαθμολογία όλων των προπτυχιακών μαθημάτων, στο οποίο αναγράφεται και βαθμός του πτυχίου.
- δ) Βιογραφικό σημείωμα στο οποίο αναφέρονται αναλυτικά οι σπουδές, η επαγγελματική εμπειρία, καθώς και η επιστημονική και κοινωνική δραστηριότητα του υποψηφίου.
- ε) Υπόμνημα μέχρι χίλιες (1000) λέξεις, στο οποίο αναφέρονται τα επιστημονικά ενδιαφέροντα του υποψηφίου και οι λόγοι για τους οποίους ενδιαφέρεται να ακολουθήσει τις σπουδές του Δ.Π.Μ.Σ.
- στ) Πιστοποιητικό γνώσης αγγλικής γλώσσας: Απαιτείται ή α) αποδεικτικό γνώσης της αγγλικής γλώσσας επιπέδου B2 (καλή γνώση) ή ανώτερο, σύμφωνα με το σύστημα του Συμβουλίου της Ευρώπης, το οποίο γίνεται αποδεκτό από τον ΑΣΕΠ, ή β) TOEFL με τουλάχιστον 87 μονάδες στο Internet-based test, ή γ) Απολυτήριο δευτεροβάθμιας ή Πτυχίο τρίτοβάθμιας εκπαίδευσης από Αγγλόφωνο Πανεπιστήμιο (το οποίο έχει αναγνωρισθεί από το ΔΙΚΑΤΣΑ ή ΔΟΑΤΑΠ), ή δ) Πτυχίο Αγγλικής Φιλολογίας.
- Αντίστοιχο πιστοποιητικό υποβάλλεται και για δεύτερη ξένη γλώσσα, κ.ο.κ..
- ζ) Αποδεικτικά για τυχόν ερευνητική και συγγραφική δραστηριότητα, για συμμετοχή σε εκπαιδευτικά προγράμματα κινητικότητας σπουδαστών ή θερινών μαθημάτων, καθώς και για επαγγελματική εμπειρία συναφή προς το πεδίο ειδίκευσης.
- η) Φωτοτυπία αστυνομικής ταυτότητας ή διαβατηρίου.

Άρθρο 6

Διαδικασία και κριτήρια επιλογής εισακτέων

1. Στο Δ.Π.Μ.Σ. γίνονται δεκτοί πτυχιούχοι Νομικών Σχολών των ελληνικών Πανεπιστημίων ή αναγνωρισμένων ομοταγών Νομικών Σχολών της αλλοδαπής, καθώς και διπλωματούχοι μηχανικοί Πολυτεχνικών Σχολών ελληνικών Πανεπιστημίων ή αναγνωρισμένων ομοταγών Πολυτεχνικών Σχολών του εξωτερικού.
2. Απαραίτητη προϋπόθεση για την εισαγωγή στο Δ.Π.Μ.Σ. είναι η καλή γνώση της αγγλικής γλώσσας ως γλώσσα εργασίας. Οι αλλοδαποί υποψήφιοι δεν υποχρεούνται να γνωρίζουν την ελληνική γλώσσα.
3. Η αξιολόγηση των υποψηφίων, που μέσα στις προβλεπόμενες προθεσμίες έχουν προσκομίσει όλα τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, γίνεται σε τρεις φάσεις.
4. Η πρώτη φάση είναι προκριματική. Απαραίτητη προϋπόθεση πρόκρισης στην δεύτερη φάση είναι η κατάθεση όλων των απαιτούμενων δικαιολογητικών, μεταξύ των οποίων και η πιστοποίηση γνώσης της αγγλικής γλώσσας, με την κατάθεση ενός τίτλου από αυτούς που ορίζονται παραπάνω στο άρθρο 5, παρ. 1 στ.

5. Στη δεύτερη φάση, συνεκτιμώνται (σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ. 1α του Ν. 3685/2008):
- α) ο Γενικός βαθμός πτυχίου, πολλαπλασιαζόμενος με τον συντελεστή πέντε (5), με ανώτατο όριο τα σαράντα (40) μόρια (πτυχία με βαθμό από 8 και πάνω παίρνουν όλα 40 μόρια).
 - β) Προηγούμενη ερευνητική ή συγγραφική δραστηριότητα ή συμμετοχή σε εκπαιδευτικά προγράμματα κινητικότητας σπουδαστών ή θερινών μαθημάτων σε αναγνωρισμένα ιδρύματα της Ελλάδας ή του εξωτερικού: μέχρι είκοσι (20) μόρια.
 - γ) Ενδεχόμενη επαγγελματική εμπειρία: μέχρι είκοσι (20) μόρια.

6. Η τρίτη φάση περιλαμβάνει προφορική συνέντευξη με κλίμακα βαθμολόγησης από μηδέν (0) έως δέκα (10). Ο βαθμός της προφορικής συνέντευξης πολλαπλασιάζεται με τον συντελεστή δύο (2), δηλαδή η συνέντευξη λαμβάνει κατ' ανώτατο όριο είκοσι (20) μόρια. Στη φάση αυτή συνεκτιμάται και το υπόμνημα της παρ. 3 περ. ε του προηγούμενου άρθρου. Η διαδικασία της συνέντευξης γίνεται είτε από την Σ.Ε. του Δ.Π.Μ.Σ. ή από την ΕΔΕ ή από ειδική επιτροπή Καθηγητών/Λεκτόρων των συνεργαζόμενων Τμημάτων, κατόπιν απόφασης της ΕΔΕ.

7. Με βάση την τελική βαθμολογία κάθε υποψηφίου, καταρτίζεται κατάλογος με αξιολογική σειρά. Κατά την κατάρτιση του καταλόγου, ωστόσο, για λόγους διασφάλισης μιας κατά το δυνατό απρόσκοπτης και ισόρροπης ανάπτυξης των διεπιστημονικών προσεγγίσεων του Δ.Π.Μ.Σ. και στους δύο βασικούς επιστημονικούς του κλάδους, η κατάταξη των υποψηφίων γίνεται έτσι ώστε να επιτυγχάνεται η συμμετοχή στο Δ.Π.Μ.Σ. κατά τα τέσσερα δέκατα (4/10) τουλάχιστον του αριθμού των εισακτέων από αποφοίτους Τμήματος Νομικής ελληνικού Πανεπιστημίου ή ομοταγούς του εξωτερικού και κατά τα τέσσερα δέκατα (4/10) τουλάχιστον από αποφοίτους Πολυτεχνικής Σχολής ελληνικού Πανεπιστημίου ή ομοταγούς του εξωτερικού, εφόσον βεβαίως υπάρχουν τόσοι υποψήφιοι από κάθε μία από τις δύο αυτές κατηγορίες. Ο τελικός πίνακας επιτυχόντων επικυρώνεται από την ΕΔΕ.

8. Σε περίπτωση ισοβαθμίας εισάγονται όλοι οι ισοβαθμήσαντες υποψήφιοι.

9. Επιπλέον του αριθμού εισακτέων, γίνεται δεκτός ένας (1) υπότροφος του Ιδρύματος Κρατικών Υποτροφιών (Ι.Κ.Υ.) που πέτυχε στο σχετικό διαγωνισμό μεταπτυχιακών σπουδών εσωτερικού του γνωστικού αντικείμενου του Π.Μ.Σ. και ένας (1) αλλοδαπός υπότροφος του Ελληνικού Κράτους. Με απόφαση της ΕΔΕ ο αριθμός των υποτρόφων μπορεί να αυξάνεται.

10. Στο Δ.Π.Μ.Σ. μπορούν να επανεγγράφονται μόνον για μια ακόμη φορά ως υπεράριθμοι όσοι τυχόν απέτυχαν να ολοκληρώσουν επιτυχώς τις σπουδές τους το προηγούμενο ακαδημαϊκό έτος. Οι εν λόγω επανεγγραφόμενοι έχουν υποχρέωση καταβολής αντίστοιχων διδάκτρων.

11. Οι επιτυχόντες ενημερώνονται από τη Γραμματεία του Δ.Π.Μ.Σ. και καλούνται να απαντήσουν εγγράφως εντός πέντε (5) ημερών, αν αποδέχονται την ένταξή τους στο μεταπτυχιακό πρόγραμμα και τους όρους λειτουργίας του. Η μη απάντηση από επιλεγέντα υποψήφιο μέσα στην παραπάνω προθεσμία ισοδυναμεί με άρνηση αποδοχής. Εφόσον υπάρξουν αρνήσεις, η Γραμματεία του Δ.Π.Μ.Σ. ενημερώνει τους αμέσως επομένους στη σειρά αξιολόγησης από το σχετικό κατάλογο επιτυχίας.

Άρθρο 7

Χρονική διάρκεια – Διάρθρωση σπουδών

1. Το Δ.Π.Μ.Σ. χαρακτηρίζεται εντατικό διάρκειας ενός έτους [δύο (2) εξάμηνα και θερινή περίοδος]. Το Δ.Π.Μ.Σ αρχίζει την 1^η Οκτωβρίου κάθε έτους, με την επιφύλαξη διαφορετικής απόφασης της ΕΔΕ, και διαρκεί ένα πλήρες ημερολογιακό έτος. Τα μαθήματα διδάσκονται σε δύο (2) ακαδημαϊκά εξάμηνα, το χειμερινό και το εαρινό. Κάθε εξάμηνο διαρκεί δεκατρείς (13) πλήρεις εβδομάδες.

2. Κάθε φοιτητής υποχρεούται να παρακολουθήσει έξι (6) μαθήματα ανά εξάμηνο. Όλα τα μαθήματα είναι δίωρα, διδάσκονται μία φορά την εβδομάδα και πιστώνονται με 5 ECTS το καθένα. Τα μαθήματα του χειμερινού εξαμήνου εξετάζονται την εξεταστική περίοδο του Ιανουαρίου-Φεβρουαρίου και τα μαθήματα του εαρινού, την εξεταστική περίοδο του Ιουνίου. Όσοι αποτύχουν σε κάποιο μάθημα στην εξεταστική του Ιανουαρίου-Φεβρουαρίου ή του Ιουνίου, θα έχουν δικαίωμα επανεξέτασης στην επαναληπτική εξεταστική του Σεπτεμβρίου.

3. Η μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία εκπονείται και εξετάζεται σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 14 του παρόντος. Η διπλωματική εργασία πιστώνεται με 15 ECTS.

4. Όσοι δεν εξεταστούν ή εξεταστούν ανεπιτυχώς σε οποιοδήποτε μάθημα την επαναληπτική εξεταστική του Σεπτεμβρίου, καθώς και όσοι δεν εκπονήσουν ή υποστηρίξουν ανεπιτυχώς τη Μεταπτυχιακή Διπλωματική τους Εργασία, θα διαγράφονται από το Δ.Π.Μ.Σ., με δικαίωμα επανεγγραφής το επόμενο έτος και μόνον για μια ακόμη φορά ως υπεράριθμοι. Η εκπόνηση ή/και υποστήριξη της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας δεν μπορούν να μετατεθούν σε μεταγενέστερο χρόνο.

5. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις είναι δυνατόν να χορηγείται με απόφαση της ΕΔΕ άδεια αναστολής της φοίτησης για χρονικό διάστημα που δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει τους δώδεκα (12) μήνες. Ο χρόνος αναστολής φοίτησης του μεταπτυχιακού φοιτητή δεν υπολογίζεται στη συνολική χρονική διάρκεια της φοίτησης. Μετά τη λήξη της αναστολής φοίτησης, ο φοιτητής είναι υποχρεωμένος να παρακολουθήσει όλα τα μαθήματα, σεμινάρια, πρακτικές ασκήσεις κ.λπ. στα οποία δεν έχει αξιολογηθεί επιτυχώς πριν από την αναστολή φοίτησής του. Ο μεταπτυχιακός φοιτητής, ο οποίος λαμβάνει αναστολή φοίτησης, όταν επανέλθει στη φοίτησή του εξακολουθεί να υπάγεται στο καθεστώς φοίτησης του χρόνου εγγραφής του ως μεταπτυχιακού φοιτητή.

6. Με απόφαση της ΕΔΕ είναι δυνατόν να παρατείνεται κατά ένα (1) έτος ο χρόνος φοίτησης ή/και ο χρόνος εκπόνησης και κατάθεσης της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας.

7. Σε κάθε περίπτωση, πάντως, ακόμη και με χρήση των δυνατοτήτων των προηγούμενων παραγράφων 5 και 6 του παρόντος άρθρου, ο ανώτατος χρόνος για την περάτωση των σπουδών και την κατάθεση της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας του Δ.Π.Μ.Σ. δεν μπορεί να υπερβεί τα δύο (2) έτη από την εγγραφή του μεταπτυχιακού φοιτητή στο Πρόγραμμα.

Άρθρο 8

Υποχρεώσεις μεταπτυχιακών φοιτητών

1. Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές του Δ.Π.Μ.Σ. είναι υποχρεωμένοι:

α) Να παρακολουθούν κανονικά και ανελλιπώς τα μαθήματα του ισχύοντος προγράμματος σπουδών, υπογράφοντας στο παρουσιολόγιο.

β) Να υποβάλλουν μέσα στις προβλεπόμενες προθεσμίες τις απαιτούμενες εργασίες για κάθε μάθημα.

γ) Να προσέρχονται στις προβλεπόμενες εξετάσεις.

δ) Να υποβάλλουν μέχρι την ημερομηνία που ανακοινώνεται από τη Γραμματεία την έντυπη δήλωση με το μάθημα ή τα μαθήματα επιλογής που επιθυμούν να παρακολουθήσουν κάθε εξάμηνο.

ε) Να υποβάλλουν στη Γραμματεία, πριν από την αξιολόγηση της μεταπτυχιακής διπλωματικής τους εργασίας, υπεύθυνη δήλωση ότι σε αυτήν δεν περιέχονται στοιχεία λογοκλοπής.

στ) Να σέβονται και να τηρούν τις αποφάσεις της ΕΔΕ καθώς και την ακαδημαϊκή δεοντολογία.

Η μη τήρηση όλων των παραπάνω, χωρίς σοβαρή και τεκμηριωμένη δικαιολογία, αποτελεί λόγο αποκλεισμού του φοιτητή από το πρόγραμμα.

2. Ο μεταπτυχιακός φοιτητής που θα καταληφθεί να αντιγράψει σε εργασίες ή εξετάσεις για πρώτη φορά, θα αποκλείεται από την εξέταση του αντίστοιχου μαθήματος και θα βαθμολογείται με 0. Η δεύτερη φορά που θα καταληφθεί να αντιγράψει στη διάρκεια των σπουδών του επιφέρει την οριστική διαγραφή του φοιτητή από το πρόγραμμα.

3. Σε περιπτώσεις λογοκλοπής ή παράλειψης αναφοράς (όπως ορίζονται από το άρθρο 16) στη Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία, η ελάχιστη κύρωση, μετά από απόφαση της ΕΔΕ, είναι η υποχρέωση του φοιτητή να επιλέξει άλλον επιβλέποντα καθηγητή με διαφορετικό θέμα Διπλωματικής, ενώ μέγιστη κύρωση μπορεί να είναι η οριστική διαγραφή του από το Πρόγραμμα. Αν έχει αποφοιτήσει, γίνεται ανάκληση του Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης και προώθηση του θέματος στα αρμόδια όργανα και στις αρμόδιες υπηρεσίες του Ιδρύματος.

Άρθρο 9

Υποχρεώσεις διδασκόντων

Ο υπεύθυνος (σε περίπτωση συνδιδασκαλίας: οι υπεύθυνοι) για τη διδασκαλία μαθήματος στο Π.Μ.Σ. δικαιούται και υποχρεούται:

- α)** Να τηρεί το πρόγραμμα και το ωράριο των παραδόσεων του μαθήματος.
- β)** Να καθορίζει το περιεχόμενο του μεταπτυχιακού μαθήματος, στο πλαίσιο της ύλης της ειδικότερης θεματικής του, με τρόπο ακαδημαϊκά έγκυρο και σύμφωνο με τις τρέχουσες εξελίξεις.
- γ)** Να φροντίζει για τη συστηματική συσχέτιση του θεωρητικού μέρους της διδασκαλίας με την υψηλού επιπέδου πρακτική εφαρμογή της. Η προσπάθεια αυτή να ενισχύεται με τη μελέτη και ανάλυση χαρακτηριστικών περιπτώσεων από την πράξη των συναφών επαγγελματιών και με αξιοποίηση προσκεκλημένων ομιλητών, αναγνωρισμένων για την επαγγελματική πείρα και τις ειδικές επιστημονικές γνώσεις τους, ή με συνδυασμό και των δύο.
- δ)** Να τηρεί τουλάχιστον δύο (2) ώρες γραφείου την εβδομάδα, προγραμματισμένες είτε πάγια, είτε κατόπιν συνεννόησης με τους φοιτητές, ώστε να διευκολύνεται η απρόσκοπτη επικοινωνία των φοιτητών μαζί του για θέματα που άπτονται των σπουδών τους και του συγκεκριμένου μαθήματος.
- ε)** Κατά την έναρξη του εξαμήνου, να υποβάλλει προς διανομή στη Γραμματεία του Δ.Π.Μ.Σ. το αναλυτικό πρόγραμμα διδασκαλίας του μαθήματος (syllabus), που θα καλύπτει σε εβδομαδιαία βάση την ύλη για κάθε διδασκόμενη ενότητα του μαθήματος, προτάσεις χαρακτηριστικών περιπτώσεων για μελέτη, καθώς και τη σχετική σύγχρονη βιβλιογραφία και αρθρογραφία.
- στ)** Τα μέλη των Τριμελών Συμβουλευτικών Επιτροπών των μεταπτυχιακών διπλωματικών εργασιών υποχρεούνται να υποβάλλουν στη Γραμματεία του Δ.Π.Μ.Σ. το έντυπο βαθμολογίας και αξιολόγησης της εργασίας για έγκριση από την ΕΔΕ του Δ.Π.Μ.Σ..
- ζ)** Κάθε διδάσκων έχει την υποχρέωση να αποδέχεται τον ορισμό του από την ΕΔΕ ως Συμβούλου Σπουδών για έναν αριθμό μεταπτυχιακών φοιτητών. Τα τρία (3) πρώτα έτη λειτουργίας του Δ.Π.Μ.Σ. οι Σύμβουλοι Σπουδών επιλέγονται, με απόφαση της ΕΔΕ, μεταξύ των διδασκόντων με τη μεγαλύτερη διδακτική εμπειρία σε μαθήματα μεταπτυχιακού επιπέδου. Ο Σύμβουλος Σπουδών έχει την ευθύνη της παροχής συμβουλών προς τους φοιτητές σχετικά με τις σπουδές, την επιλογή μαθημάτων, την επιλογή κατεύθυνσης εξειδίκευσης, τη μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία και άλλα συναφή θέματα. Ο ορισμός του Συμβούλου Σπουδών πραγματοποιείται με την έναρξη κάθε νέου κύκλου του Δ.Π.Μ.Σ. και διαρκεί καθ' όλη τη διάρκεια σπουδών του μεταπτυχιακού φοιτητή. Αντικατάσταση του Συμβούλου Σπουδών δεν είναι δυνατή, παρά μόνο για αναπότρεπτο λόγο που κρίνεται από την ΕΔΕ.

Άρθρο 10**Αξιολόγηση μεταπτυχιακών φοιτητών**

1. Η αξιολόγηση της επίδοσης των φοιτητών στα μαθήματα και τη μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία, καθώς και ο υπολογισμός του τελικού βαθμού διπλώματος γίνεται από το 6 έως το 10 (προβιβάσιμοι βαθμοί), εκτός αν άλλως ορίζεται σε σχετική απόφαση γενικής ισχύος της Συγκλήτου του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

2. Ο βαθμός του Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης εξάγεται από τη διαίρεση με τον αριθμό 75, που είναι οι συνολικές πιστωτικές μονάδες (ECTS) του ΠΜΣ, του αθροίσματος α) των βαθμών των δώδεκα (12) μαθημάτων (6 μαθημάτων του Α΄ και 6 μαθημάτων του Β΄ εξαμήνου) επί 5 και β) του βαθμού της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας επί 15, ήτοι

$$\text{βαθμός πτυχίου} = \frac{(\text{άθροισμα βαθμών 12 μαθημάτων} \times 5) + (\text{βαθμός διπλωματικής} \times 15)}{75}$$

3. Η κλίμακα κατανομής των βαθμών για τον χαρακτηρισμό του τίτλου σπουδών είναι:

ΑΡΙΣΤΑ:	8,50 έως 10,00
ΛΙΑΝ ΚΑΛΩΣ:	6,50 έως 8,49
ΚΑΛΩΣ:	6,00 έως 6,49

Άρθρο 11**Αξιολόγηση μαθημάτων και διδασκόντων**

1. Η αξιολόγηση των μαθημάτων διενεργείται από τη ΜΟΔΙΠ του Α.Π.Θ., σύμφωνα με τα ισχύοντα πρότυπα και κανόνες, καθώς και από τους μεταπτυχιακούς φοιτητές του Δ.Π.Μ.Σ.. Μετά την ολοκλήρωση ενός μαθήματος, οι μεταπτυχιακοί φοιτητές αξιολογούν αυτό με βάση έντυπο ερωτηματολόγιο που συμπληρώνουν, το οποίο καλύπτει το μάθημα ως προς το περιεχόμενο, τον τρόπο διδασκαλίας, το βαθμό συσχέτισής του με την πράξη και τις κατευθυντήριες αρχές του μεταπτυχιακού προγράμματος.

2. Αξιολόγηση Διδασκόντων

α) Η αξιολόγηση του διδάσκοντα από τους μεταπτυχιακούς φοιτητές γίνεται με κριτήρια τις γνώσεις και την ικανότητα μετάδοσής τους στους φοιτητές, το επίπεδο της προετοιμασίας του, τη χρησιμοποίηση της πλέον σύγχρονης και διεθνώς καθιερωμένης -για υψηλού επιπέδου μεταπτυχιακές σπουδές- βιβλιογραφίας, την προθυμία του να απαντά σε ερωτήσεις, την έγκαιρη βαθμολόγηση και επιστροφή εργασιών και γραπτών εξετάσεων, την τήρηση των ωρών διδασκαλίας του μαθήματος και των ωρών γραφείου, κλπ.

β) Η αξιολόγηση των διδασκόντων από τους μεταπτυχιακούς φοιτητές γίνεται με ευθύνη της Γραμματείας του Δ.Π.Μ.Σ. τις δύο τελευταίες εβδομάδες της διδασκαλίας για κάθε διδάσκοντα. Τα ανωνύμως συμπληρωμένα έντυπα τοποθετούνται σε φάκελο από φοιτητή, ο οποίος τον παραδίδει σφραγισμένο στη Γραμματεία. Η ανάλυση των εντύπων αξιολόγησης με τις παρατηρήσεις των μεταπτυχιακών φοιτητών και οι συγκριτικοί πίνακες καταρτίζονται με ευθύνη της Γραμματείας.

γ) Μετά την υποβολή της καταστάσεως βαθμολογίας για το μάθημα, παραδίδεται και στον διδάσκοντα ο πίνακας της αξιολόγησης με τις τυχόν παρατηρήσεις καθώς και ο πίνακας με τα σχετικά συγκριτικά στοιχεία.

3. Η αξιολόγηση του παρόντος άρθρου μπορεί να διενεργείται και ηλεκτρονικά μετά από απόφαση της ΕΔΕ, η οποία θα ορίζει και τη σχετική διαδικασία, λαμβάνοντας υπόψη και τις σχετικές οδηγίες της ΜΟΔΙΠ ΑΠΘ.

Άρθρο 12 **Διδακτικό προσωπικό**

1. Τη διδασκαλία των μαθημάτων και τις ασκήσεις στο Δ.Π.Μ.Σ. μπορούν να αναλαμβάνουν:
 - α) Καθηγητές και Λέκτορες των συνεργαζόμενων Τμημάτων ή άλλου Τμήματος Α.Ε.Ι. καθώς και άλλων Τμημάτων και Σχολών του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης ή άλλων Πανεπιστημίων της ημεδαπής και της αλλοδαπής.
 - β) Ερευνητές αναγνωρισμένων ερευνητικών ιδρυμάτων της ημεδαπής ή της αλλοδαπής, οι οποίοι είναι κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος και έχουν επαρκή επιστημονική συγγραφική ή ερευνητική δραστηριότητα.
 - γ) Επιστήμονες αναγνωρισμένου κύρους, οι οποίοι διαθέτουν εξειδικευμένες γνώσεις ή σχετική εμπειρία στο γνωστικό αντικείμενο του Π.Μ.Σ., εφόσον πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 5 του Ν. 3685/2008, όπως ισχύει.

2. Η επιλογή των διδασκόντων στο Δ.Π.Μ.Σ. γίνεται από την ΕΔΕ, με βάση τα παρακάτω κριτήρια:
 - α) Τη συνάφεια του γνωστικού αντικείμενου του υποψηφίου, σύμφωνα με το βιογραφικό του σημείωμα, με τις απαιτήσεις των μαθημάτων του Δ.Π.Μ.Σ., τα οποία θα αναλάβει να διδάξει.
 - β) Τη διδακτική εμπειρία καθώς και την ερευνητική ή διακεκριμένη επαγγελματική εμπειρία, με έμφαση στο δημοσιευμένο ερευνητικό έργο ή στην επαγγελματική εξειδίκευση του υποψηφίου.
 - γ) Τη διαθεσιμότητα του υποψηφίου στο Π.Μ.Σ.
 - δ) Τις τυχόν προηγούμενες αξιολογήσεις φοιτητών, κυρίως από μαθήματα μεταπτυχιακού επιπέδου.

3. Η ωριαία αποζημίωση των διδασκόντων για τη διδασκαλία καθώς και η αποζημίωσή τους για την επίβλεψη διπλωματικής εργασίας (thesis) ρυθμίζονται με απόφαση της ΕΔΕ του Π.Μ.Σ..

4. Η ανάθεση της διδασκαλίας των μαθημάτων γίνεται κατά κανόνα σε δύο διδάσκοντες, ένας εκ των οποίων καλύπτει το νομικό και ένας το τεχνικό σκέλος του μαθήματος. Κατ' εξαίρεση ένα μάθημα μπορεί να ανατίθεται σε έναν μόνο διδάσκοντα, εάν δεν περιλαμβάνει διεπιστημονικές προσεγγίσεις ή εάν ο συγκεκριμένος διδάσκων κρίνεται επαρκής για την ανάπτυξή τους. Οι διδάσκοντες ή ο διδάσκων, μπορεί να προσκαλέσει εξειδικευμένους επιστήμονες για να δώσουν διαλέξεις κατά τη διάρκεια του μαθήματος.

5. Ο μέγιστος αριθμός μεταπτυχιακών φοιτητών που δύναται να αναλάβει κάθε ένας διδάσκων για επίβλεψη μεταπτυχιακών διπλωματικών εργασιών ως μόνος επιβλέπων είναι πέντε (5) για κάθε ακαδημαϊκό έτος. Εάν η φύση του θέματος της διπλωματικής εργασίας άπτεται πέραν του ενός επιστημονικών πεδίων είναι δυνατή η συνεργασία δύο διδασκόντων.

Άρθρο 13 **Μαθήματα**

1. Τα μαθήματα και οι διαλέξεις θα γίνονται στην ελληνική ή στην αγγλική γλώσσα.

2. Τα μαθήματα που πρέπει να παρακολουθήσει κατά εξάμηνο κάθε φοιτητής καθορίζονται από τα προβλεπόμενα στο άρθρο 6 της ισχύουσας σχετικής πρυτανικής απόφασης, όπως αυτά εξειδικεύονται κατ' έτος με απόφαση της ΕΔΕ.

3. Κατά το μήνα Ιούνιο κάθε έτους, η ΕΔΕ με απόφασή της αναθέτει τη διδασκαλία των μαθημάτων που θα διδαχθούν κατά το επόμενο ακαδημαϊκό έτος.

Άρθρο 14

Μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία

1. Η μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία εκπονείται εντός 3μηνιας προθεσμίας από τον καθορισμό του θέματος και την ανάθεσή της στο φοιτητή. Η ανάθεση δεν μπορεί να γίνει πριν την λήξη του πρώτου εξαμήνου. Η εργασία εξετάζεται μετά την επαναληπτική εξεταστική περίοδο του Σεπτεμβρίου, υπό την προϋπόθεση ότι ο φοιτητής έχει εξεταστεί επιτυχώς σε όλα τα μαθήματα του Δ.Π.Μ.Σ.

2. Η μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία συγγράφεται στην ελληνική ή στην αγγλική γλώσσα με απόφαση της Ε.Δ.Ε.

3. Ο επιβλέπων της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας μπορεί να είναι: α) Καθηγητής ή Λέκτορας των συμμετεχόντων στο Δ.Π.Μ.Σ. Τμημάτων ή β) Καθηγητής ή Λέκτορας άλλων Τμημάτων άλλου ΑΕΙ, στον οποίο ανατίθεται η διδασκαλία μαθήματος στο Δ.Π.Μ.Σ..

4. Όταν περατωθεί η σύνταξη της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας, αυτή υποβάλλεται σε τρία (3) αντίτυπα στη Γραμματεία του Δ.Π.Μ.Σ., αλλά και σε ηλεκτρονική μορφή.

5. Για την εξέταση της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας ορίζεται από την ΕΔΕ, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 4 του άρθρου 5 του ν. 3685/20008, Τριμελής Εξεταστική Επιτροπή, στην οποία συμμετέχουν ο επιβλέπων και δύο (2) ακόμη μέλη, τα οποία πρέπει να έχουν την ίδια ή συναφή επιστημονική ειδικότητα με το γνωστικό αντικείμενο του προγράμματος. Η Τριμελής Εξεταστική Επιτροπή υποβάλλει την αξιολόγηση και τη βαθμολογία της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας στη Γραμματεία, για έγκριση από την ΕΔΕ του Δ.Π.Μ.Σ.

6. Για να γίνει αποδεκτή από την Τριμελή Εξεταστική Επιτροπή μια μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία, πρέπει να ανταποκρίνεται στις παρακάτω απαιτήσεις:

α) Το θέμα και το περιεχόμενο της εργασίας να είναι συναφές με το αντικείμενο του Δ.Π.Μ.Σ..

β) Η πραγμάτευση του θέματος, χωρίς κατ' ανάγκη να έχει παντελώς νέα στοιχεία, να γίνεται με τέτοιο τρόπο προσέγγισης των πηγών και της βιβλιογραφίας, ώστε να παρουσιάζεται η προσωπική ερευνητική προσπάθεια και επίδοση του υποψηφίου.

7. Με απόφαση της ΕΔΕ είναι δυνατό να παρατείνεται κατά ένα (1) μήνα ο χρόνος σύνταξης και κατάθεσης της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας. Αν η προθεσμία αυτή παρέλθει άπρακτη, ο φοιτητής διαγράφεται και ο κύκλος σπουδών θεωρείται ότι δεν ολοκληρώθηκε.

8. Δεν είναι δυνατή η αλλαγή του θέματος της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας του φοιτητή, παρά μόνο με απόφαση της ΕΔΕ μετά από αιτιολογημένη εισήγηση του επιβλέποντα καθηγητή. Η αλλαγή θέματος μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας δεν αποτελεί σε καμία περίπτωση λόγο για παράταση των παραπάνω προθεσμιών.

Άρθρο 15

Αναγόρευση διπλωματούχων

1. Η αναγόρευση των μεταπτυχιακών φοιτητών σε διπλωματούχους του Δ.Π.Μ.Σ. γίνεται με ανακοίνωσή της ενώπιον της ΕΔΕ, στην οποία παρίστανται οι ενδιαφερόμενοι. Η διαδικασία αυτή μπορεί να είναι δημόσια.

2. Ο αποφοιτήσας μεταπτυχιακός φοιτητής μπορεί να λαμβάνει, και πριν από την επίσημη αναγόρευσή του ως διπλωματούχου, πιστοποιητικό για την επιτυχή αποπεράτωση του κύκλου σπουδών του Δ.Π.Μ.Σ. για διοικητική χρήση.

Άρθρο 16

Παράλληλες εκπαιδευτικές και ερευνητικές δραστηριότητες

1. Εκτός από τη διδασκαλία μαθημάτων του Μεταπτυχιακού Προγράμματος μπορεί να λαμβάνουν χώρα παράλληλες εκπαιδευτικές και ερευνητικές δραστηριότητες.

2. Οι δραστηριότητες αυτές μπορεί να συνίστανται σε λειτουργία ταχύρυθμων εκπαιδευτικών προγραμμάτων γενικού ή εξειδικευμένου χαρακτήρα, εκπαίδευση στελεχών συγκεκριμένης διάρκειας, συμμετοχή ή επιμέλεια σε διάφορες εκδόσεις ή ερευνητικά προγράμματα συναφή με το αντικείμενο του Δ.Π.Μ.Σ.

3. Σε αυτούς που παρακολουθούν παράλληλες εκπαιδευτικές δραστηριότητες του προγράμματος χορηγείται, μετά από σχετική απόφαση της ΕΔΕ του Δ.Π.Μ.Σ., ενδεικτικό παρακολούθησης.

Άρθρο 17

Οικονομικά στοιχεία προγράμματος

Α. Κόστος προγράμματος

1. Σύμφωνα με το άρθρο 8 παρ. 2 του Ν. 3685/2008 (Α' 148), όπως ισχύει, το ετήσιο κόστος λειτουργίας του προγράμματος, όπως εκτιμάται κατά την δημοσίευση της απόφασης αυτής, ανέρχεται στο ποσό των 90.000 € και αναλύεται σε κατηγορίες δαπανών ως εξής:

Κατηγορίες Δαπανών		Κόστος (σε €)
A.	Λειτουργικά έξοδα Π.Μ.Σ. (65%)	58.500 €
1.	Αμοιβές – αποζημιώσεις διδακτικού, τεχνικού και διοικητικού προσωπικού, προετοιμασία και διδασκαλία μαθημάτων, επίβλεψη εργασιών, διενέργεια εξετάσεων	42.000 €
2.	Δαπάνες Μετακινήσεων	8.500 €
3.	Προμήθεια εκπαιδευτικού υλικού, ερευνητικών εργαλείων, ειδικού εξοπλισμού, ειδικών λογισμικών και αναλωσίμων	6.000 €
4.	Έξοδα δημοσιότητας	2.000 €
B.	Λειτουργικά έξοδα Α.Π.Θ. που αφορούν το Π.Μ.Σ. (25%)	22.500 €
Γ.	Κρατήσεις υπέρ του Ε.Λ.Κ.Ε. του ΑΠΘ (10%)	9.000 €
Σύνολο		90.000 €

Β. Οικονομικοί πόροι προγράμματος

1. Στους πόρους του προγράμματος περιλαμβάνονται:

- i. Δίδακτρα που θα καταβάλλουν οι μεταπτυχιακοί φοιτητές Χορηγίες επιχειρήσεων και οργανισμών
- ii. Αμοιβές από άλλες παράλληλες δραστηριότητες, μελέτες ή έρευνες που εκπονεί το προσωπικό στα πλαίσια του Δ.Π.Μ.Σ.
- iii. Δωρεές προσώπων

- iv. Κονδύλια από προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης
- v. Άλλες χρηματικές εισροές.

2. Το σύνολο των διδάκτρων για ένα κύκλο σπουδών του Δ.Π.Μ.Σ. για κάθε μεταπτυχιακό φοιτητή ανέρχεται στο ποσό των 3.000 ευρώ, η δε καταβολή τους γίνεται σε δύο ισόποσες δόσεις, η πρώτη με την αρχική εγγραφή και η δεύτερη πριν την έναρξη του εαρινού εξαμήνου.

3. Τη λογιστική παρακολούθηση όλων των κονδυλίων και εξόδων του Δ.Π.Μ.Σ. αναλαμβάνει η Επιτροπή Ερευνών του Α.Π.Θ., η οποία παρακρατεί το 10% του συνόλου των εσόδων.

4. Η ΕΔΕ του Δ.Π.Μ.Σ. προτείνει στη Σύγκλητο Ειδικής Σύθεσης του Α.Π.Θ. κάθε τυχόν αναγκαία αναπροσαρμογή του ύψους των διδάκτρων, τον καθορισμό των αμοιβών των διδασκόντων και την αναπροσαρμογή αυτών. Όλες οι παραπάνω προτάσεις της Επιτροπής του Δ.Π.Μ.Σ. χρήζουν σε κάθε περίπτωση της έγκρισης της Συγκλήτου Ειδικής Σύθεσης του Α.Π.Θ.

Γ. Υποτροφίες

1. Η ΕΔΕ του Δ.Π.Μ.Σ. θα μπορεί να θεσμοθετήσει έναν αριθμό υποτροφιών που θα παρέχονται σε φοιτητές του Δ.Π.Μ.Σ. με κριτήρια απόδοσης και οικονομικής δυνατότητας, που δεν μπορεί να ξεπερνά το 10% των εισακτέων στο Δ.Π.Μ.Σ. κατ' έτος. Η υποτροφία συνίσταται στην απαλλαγή του υπότροφου φοιτητή συνολικά ή εν μέρει από την καταβολή διδάκτρων.

2. Υποτροφίες για μεταπτυχιακές σπουδές παρέχονται και από άλλους φορείς, όπως ΙΚΥ, Υπουργείο Παιδείας, ΓΓΕΤ, Ενωσιακά Προγράμματα, άλλα Ιδρύματα και οργανισμούς δημόσιους ή ιδιωτικούς. Σε περίπτωση που μεταπτυχιακός φοιτητής έχει υποτροφία ή επιχορήγηση από άλλο φορέα δεν δικαιούται υποτροφία από το Π.Μ.Σ..

Άρθρο 18

Έναρξη ισχύος – τροποποιήσεις Ειδικού Πρωτοκόλλου Συνεργασίας-Εσωτερικού Κανονισμού Μεταπτυχιακών Σπουδών

1. Το παρών Ειδικό Πρωτόκολλο Συνεργασίας- Εσωτερικός Κανονισμός Μεταπτυχιακών Σπουδών τίθεται σε ισχύ με απόφαση της Συγκλήτου Ειδικής Σύθεσης του ΑΠΘ κατόπιν εισηγήσεως των Γενικών Συνελεύσεων Ειδικής Σύθεσης της Νομικής Σχολής ΑΠΘ και του Τμήματος Πολιτικών Μηχανικών ΑΠΘ.

2. Οι διατάξεις του παρόντος Κανονισμού θα τροποποιούνται με νεώτερη απόφαση της Συγκλήτου Ειδικής Σύθεσης του ΑΠΘ κατόπιν εισηγήσεως της ΕΔΕ.

Άρθρο 19

Διάρκεια λειτουργίας

Το Δ.Π.Μ.Σ. θα λειτουργήσει μέχρι και το ακαδημαϊκό έτος 2023–2024, με την επιφύλαξη των διατάξεων της παρ. 11α του άρθρου 80 του Ν. 4009/2011 (Α' 195), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

Άρθρο 20
Ρύθμιση άλλων θεμάτων

Θέματα που δεν ρυθμίζονται από το παρόν Ειδικό Πρωτόκολλο Συνεργασίας- Εσωτερικό Κανονισμό Μεταπτυχιακών Σπουδών, ρυθμίζονται με αποφάσεις της ΕΔΕ του Δ. Π.Μ.Σ. και της Συγκλήτου Ειδικής Σύθεσης (Σ.Ε.Σ.), σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.

ΜΕΡΟΣ Β΄
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

Α. Δομή του Προγράμματος

Το σύνολο των πιστωτικών μονάδων (ECTS) που απαιτούνται για την απόκτηση του Μ.Δ.Ε. ανέρχεται σε 75. Τα διδασκόμενα μαθήματα καλύπτουν τις δραστηριότητες παραγωγής, μεταφοράς, διανομής και εμπορίας όλων των μορφών ενέργειας, πλην της πυρηνικής. Έμφαση θα δίνεται στο θεσμικό πλαίσιο οργάνωσης και στους κανόνες και τις βέλτιστες πρακτικές λειτουργίας των αγορών ενέργειας, όπως επίσης στους τεχνικούς και ρυθμιστικούς μηχανισμούς και στα κανονιστικά και συμβατικά εργαλεία υλοποίησης όλων των φάσεων της ενεργειακής δραστηριότητας. Το Π.Μ.Σ. απαντά σε πραγματικές ανάγκες συνθετικής μετεκπαίδευσης στα νομικά και τεχνικά ζητήματα της Ενέργειας και γι' αυτό κάθε μάθημα θα σχεδιάζεται και θα συνδιδάσκεται από μηχανικούς και νομικούς επιστήμονες.

Το αναλυτικό πρόγραμμα των μαθημάτων έχει ως εξής:

ΜΑΘΗΜΑΤΑ		ECTS
Α' ΕΞΑΜΗΝΟ		30
1	Τα θεμελιώδη της Ενέργειας: Πηγές, προϊόντα, αγορές, δρώντες και κανόνες / The fundamentals of Energy: resources, products, markets, actors and rules	5
2	Έρευνα, Εξόρυξη και Παραγωγή Υδρογονανθράκων / Exploration, Extraction and Production of Hydrocarbons	5
3	Μεταφορά Ενεργειακών Πόρων – Διακρατικά Ενεργειακά Δίκτυα / Transportation of Energy Resources – Crossborder Energy Networks	5
4	Αδειοδότηση έργων και δημόσιες συμβάσεις στον ενεργειακό τομέα / Licensing and Procurement in the Energy Sector	5
5	Σχεδιασμός, κατασκευή, λειτουργία, ασφάλεια και συντήρηση ενεργειακών υποδομών / Design, Construction, Operation, Safety and Maintenance of Energy Infrastructure	5
6	Ενέργεια και Περιβάλλον: Εκτίμηση Περιβαλλοντικών και Κοινωνικών Επιπτώσεων, Περιβαλλοντική Ευθύνη, Ενεργειακή Αποτελεσματικότητα και Κλιματική Αλλαγή / Energy and Environment: Environmental & Social Impact Assessment, Environmental Liability, Energy Efficiency and Climate Change	5
Β' ΕΞΑΜΗΝΟ		30
7	Επενδύσεις στην Ενέργεια: Αξιολόγηση επενδύσεων, Χρηματοδότηση έργων, Ξένες Επενδύσεις και Επίλυση διαφορών / Investments in the Energy sector: Assessment of investment projects, Financing, FDI and Settlement of disputes	5
8	Το Εμπόριο της Ενέργειας: δημόσια ρύθμιση, εμπορικές συναλλαγές, χρηματοδότηση του εμπορίου και χρηματιστήρια προϊόντων / Trade in Energy: public regulation, commercial transactions, trade finance and commodities markets	5
9	Πετρέλαιο και Πετρελαιοειδή: Δίυλιση και Διανομή Πετρελαιοειδών – Ασφάλεια Ενεργειακής Τροφοδοσίας / Oil and Oil Products: Refining and distribution of oil products – Security of Energy Supply	5
10	Η αγορά της ηλεκτρικής ενέργειας / The electricity market	5

11	Η αγορά του φυσικού αερίου / The Natural Gas Market	5
12	Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας / Renewable Energy Resources	5
ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ		15

Β. Περιγραφή των μαθημάτων

1. Τα θεμελιώδη της Ενέργειας: Πηγές, προϊόντα, αγορές, δρώντες και κανόνες / The fundamentals of Energy: resources, products, markets, actors and rules.

Πρόκειται για εισαγωγικό μάθημα, που σκοπό έχει να παρουσιάσει τα θεμελιώδη συστατικά στοιχεία του κλάδου. Σ' ένα πρώτο μέρος, αναλύονται οι πηγές (resources) και τα προϊόντα (products), γύρω από τα οποία αναπτύσσονται οι βιομηχανίες (industries) και οι αγορές (markets). Σ' ένα δεύτερο μέρος, αναλύονται οι βασικοί δρώντες του ενεργειακού κλάδου, που είναι κρατικοί και ιδιωτικοί: οι πρώτοι ρυθμίζουν και οι δεύτεροι επιχειρούν. Οι πρώτοι διακρίνονται σε διεθνείς και εθνικούς (διεθνείς οργανισμούς και εθνικές ρυθμιστικές αρχές) και οι δεύτεροι στις εθνικές και τις πολυεθνικές εταιρίες. Μεταξύ των δυο βρίσκονται οι κρατικές εταιρίες που ασκούν εκτός από παραγωγική/εμπορική δραστηριότητα και ρυθμιστική αρμοδιότητα. Σ' ένα τρίτο μέρος, θα αναπτυχθεί το γενικό ρυθμιστικό πλαίσιο της ενέργειας σε διεθνές, ενωσιακό και εθνικό επίπεδο, με έμφαση στη διαδικασία απελευθέρωσης και ολοκλήρωσης των αγορών ενέργειας στην Ε.Ε. και την Ευρύτερη Ευρώπη. Στο πλαίσιο αυτό αναπτύσσονται αφενός οι κανόνες εκείνοι και οι θεσμοί που αποσκοπούν στη διασφάλιση του ελεύθερου ανταγωνισμού στον ενεργειακό τομέα σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο, αφετέρου οι μηχανισμοί και τα εργαλεία ενοποίησης του ενεργειακού θεσμικού πλαισίου και εναρμόνισης των όρων και των συνθηκών άσκησης των ενεργειακών δραστηριοτήτων και λειτουργίας των ενεργειακών εταιριών, βιομηχανιών και αγορών όχι μόνο σε ενωσιακό επίπεδο, αλλά και στην ευρύτερη Ευρώπη, που περιλαμβάνει τα παραμεθόρια κράτη της Ε.Ε. με τα κράτη που γειτνιάζουν με την Ευρώπη και που είναι είτε κράτη διέλευσης ενεργειακών πόρων που τροφοδοτούν την Ε.Ε., είτε κράτη παραγωγής ενέργειας που τροφοδοτεί την Ε.Ε.

2. Έρευνα, Εξόρυξη και Παραγωγή Υδρογονανθράκων / Exploration, Extraction and Production of Hydrocarbons

Το μάθημα αυτό καλύπτει τις λεγόμενες δραστηριότητες «upstream» στον τομέα των υδρογονανθράκων. Αναλύει όλα τα στάδια της διαδικασίας παραγωγής πετρελαίου και φυσικού αερίου, περιγράφει τις μεθόδους εκμετάλλευσής τους, εξετάζει τις εθνικές αρχές που είναι αρμόδιες για την ανάθεση των συμβάσεων και αναλύει τις ειδικότερες συμβάσεις που συνάπτονται με την ενεργειακή βιομηχανία με αντικείμενο την έρευνα, την εξόρυξη και την παραγωγή πετρελαίου και φυσικού αερίου (Lease Agreements και Production Sharing Agreements).

3. Μεταφορά Ενεργειακών Πόρων – Διακρατικά Ενεργειακά Δίκτυα / Transportation of Energy Resources – Crossborder Energy Networks

Το μάθημα αυτό αφορά στις λεγόμενες δραστηριότητες «downstream» στον τομέα των υδρογονανθράκων. Η μεταφορά καλύπτει την χερσαία μεταφορά, τη μεταφορά με αγωγούς και τη θαλάσσια μεταφορά. Εξετάζει τα διακρατικά ενεργειακά δίκτυα και στο πλαίσιο αυτό δίνει έμφαση στην Ευρωπαϊκή Πολιτική διευρωπαϊκών δικτύων. Πέραν των δικτύων πετρελαίου και φυσικού αερίου, το μάθημα αυτό εξετάζει και τα δίκτυα μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας υψηλής, μεσαίας ή χαμηλής τάσης, καθώς και τη διασύνδεσή τους όταν πρόκειται για διακρατικά δίκτυα.

4. **Αδειοδότηση έργων και δημόσιες συμβάσεις στον ενεργειακό τομέα / Licensing and Procurement in the Energy Sector**

Οι δημόσιες αρχές αδειοδοτούν τις ενεργειακές δραστηριότητες των ιδιωτών και το δημόσιο, τα νομικά πρόσωπα του δημοσίου ή οι δημόσιες επιχειρήσεις αναθέτουν την προμήθεια αγαθών, την εκτέλεση έργων και την παροχή υπηρεσιών. Το μάθημα αυτό μελετά κατ' αρχήν το θεσμικό πλαίσιο των αδειοδοτήσεων στον ενεργειακό τομέα (όργανα, προϋποθέσεις και διαδικασίες). Στη συνέχεια, τα όργανα, τους κανόνες και τις διαδικασίες ανάθεσης των δημοσίων συμβάσεων προμηθειών, έργων και υπηρεσιών στον ενεργειακό τομέα. Ακολουθώς, τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά, τη δομή και το περιεχόμενο των βασικών συμβάσεων προμηθειών (procurement of goods), έργων (works contracts) και υπηρεσιών (services contracts) στον ενεργειακό τομέα. Τέλος, μελετά και το ιδιαίτερα διαδεδομένο διεθνώς φαινόμενο της διαφθοράς δημοσίων αξιωματούχων για την ανάθεση ή την εκτέλεση ενός έργου ή μιας σύμβασης στον ενεργειακό τομέα.

5. **Σχεδιασμός, κατασκευή, λειτουργία, ασφάλεια και συντήρηση ενεργειακών υποδομών / Design, Construction, Operation, Safety and Maintenance of Energy Infrastructure**

Το μάθημα αυτό αφορά στην κατασκευή ενεργειακών υποδομών, που καλύπτει τις τεχνικές φάσεις του σχεδιασμού, της κατασκευής, της λειτουργίας, της ασφάλειας και της συντήρησης. Μελετά το τεχνικό αντικείμενο και τους συμβαλλομένους κάθε φάσης υλοποίησης μιας ενεργειακής υποδομής (owner, project manager, construction manager, designer, contractor, subcontractor, supplier, κ.ο.κ.). Μελετά ακόμη τις συμβάσεις υλοποίησης κάθε φάσης (design contract, project management agreement, construction contract, κλπ.), με έμφαση στη σύμβαση παραχώρησης της μελέτης, χρηματοδότησης, κατασκευής και εκμετάλλευσης ενός ενεργειακού έργου (concession agreement).

6. **Ενέργεια και Περιβάλλον: Εκτίμηση Περιβαλλοντικών και Κοινωνικών Επιπτώσεων, Περιβαλλοντική Ευθύνη, Ενεργειακή Αποτελεσματικότητα και Κλιματική Αλλαγή / Energy and Environment: Environmental and Social Impact Assessment, Environmental Liability, Energy Efficiency and Climate Change**

Το περιεχόμενο του μαθήματος αυτού είναι τριπλό: σ' ένα πρώτο μέρος εξετάζεται η περιβαλλοντική διάσταση των ενεργειακών έργων στη φάση της αδειοδότησής τους (ΜΠΕ). Σ' ένα δεύτερο μέρος, τα θέματα της περιβαλλοντικής ευθύνης. Και σ' ένα τρίτο, την ενεργειακή αποτελεσματικότητα (π.χ. ενεργειακή αναβάθμιση κτιρίων) σε συνδυασμό με το φλέγον ζήτημα των κλιματικών αλλαγών (εμπόριο ρύπων κ.ο.κ.).

7. **Επενδύσεις στην Ενέργεια: Αξιολόγηση επενδύσεων, Χρηματοδότηση έργων, Ξένες Επενδύσεις και Επίλυση διαφορών / Investments in the Energy sector: Assessment of investment projects, Financing, FDI and Settlement of disputes**

Το μάθημα αυτό ξεκινά με την εκμάθηση της ανάγνωσης ενός επιχειρησιακού σχεδίου (business plan) για την μελέτη, κατασκευή και λειτουργία ενός ενεργειακού έργου υποδομής. Στη συνέχεια, εξετάζει τις πηγές χρηματοδότησης της υλοποίησης ενός τέτοιου έργου (corporate & project financing). Στο πλαίσιο αυτό, δίνει έμφαση στις ξένες επενδύσεις και ειδικότερα στο εθνικό και διεθνές θεσμικό πλαίσιο προώθησης και προστασίας των ξένων άμεσων επενδύσεων (FDI). Το μάθημα ολοκληρώνεται με την διδασκαλία της θεωρίας και της πρακτικής της διεθνούς επενδυτικής διαιτησίας.

8. **Εμπόριο της Ενέργειας: δημόσια ρύθμιση, εμπορικές συναλλαγές, χρηματοδότηση του εμπορίου και χρηματιστήρια προϊόντων / Trade in Energy: public regulation, commercial transactions, trade finance and commodities markets**

Το μάθημα αυτό στη νομική του διάσταση αναλύει κατ' αρχήν το ρυθμιστικό πλαίσιο του εμπορίου της ενέργειας σε εθνικό, ενωσιακό και διεθνές επίπεδο (GATT/WTO, Energy Charter Treaty). Σ' ένα δεύτερο μέρος, ασχολείται με τις εμπορικές συναλλαγές και τις συμβάσεις αγοραπωλησίας ενέργειας και ενεργειακών προϊόντων. Σ' ένα τρίτο μέρος, εξετάζει τις πηγές χρηματοδότησης του εμπορίου της ενέργειας (trade finance) και τις αντίστοιχες χρηματοδοτικές συμβάσεις. Και σ' ένα τέταρτο μέρος, μελετά τη δομή και λειτουργία των χρηματιστηρίων εμπορευμάτων με έμφαση στα ενεργειακά χρηματιστηριακά προϊόντα (commodities markets).

9. Πετρέλαιο και Πετρελαιοειδή: Διύλιση και Διανομή Πετρελαιοειδών – Ασφάλεια της Ενεργειακής Τροφοδοσίας / Oil and Oil Products: Refining and distribution of oil products – Security of Energy Supply

Το μάθημα αυτό έχει τρία σκέλη που αναπτύσσονται με άξονα το πετρέλαιο και την σε μεγάλο βαθμό ακόμη εξάρτηση της παγκόσμιας οικονομίας από αυτό, λίγο πριν τη μετάβασή της στη μετά πετρέλαιο εποχή, καθώς τα παγκόσμια αποθέματα πετρελαίου εξαντλούνται:

- Εξετάζεται κατ' αρχήν μια ειδική ενεργειακή αγορά, αυτή της παραγωγής και εμπορίας των πετρελαιοειδών, τόσο σε εθνικό, όσο και σε ευρωπαϊκό και διεθνές πλαίσιο. Μελετάται ειδικότερα η διάρθρωση, οργάνωση και λειτουργία της αγοράς των πετρελαιοειδών σε εθνικό και διεθνές επίπεδο.
- Στη συνέχεια, αναλύονται οι τεχνικές, οι κανόνες και οι διαδικασίες της δημιουργίας αποθεμάτων πετρελαίου για την αντιμετώπιση κρίσεων (βλ. σε εθνικό επίπεδο, το Π.Δ. «Σύσταση της Α.Ε. «Ελληνικός Κεντρικός Φορέας Διατήρησης Αποθεμάτων» και σχέδιο τροποποίησης του ν. 4123/2013 «Διατήρηση ενός ελαχίστου επιπέδου αποθεμάτων αργού πετρελαίου ή και προϊόντων πετρελαίου (εναρμόνιση προς την Οδηγία 2009/119/ΕΚ)».)
- Τέλος, δίνεται έμφαση στη λεγόμενη διαφοροποίηση της ενεργειακής τροφοδοσίας (diversification of energy supply), που χαρακτηρίζει την ενεργειακή πολιτική κάθε χώρας κατανάλωσης ενέργειας και αποσκοπεί στη μείωση της εξάρτησης μιας οικονομίας από μία μόνο πηγή ή από ένα μόνον πάροχο. Στο πλαίσιο αυτό, εξετάζονται, μαζί με τα τεχνικά ζητήματα της χάραξης των οδεύσεων των αγωγών και της διαμόρφωσης του κατάλληλου μείγματος των πηγών ενέργειας με τις οποίες (πρέπει να) τροφοδοτείται μια χώρα όπως η δική μας, θέματα διεθνούς πολιτικής και διεθνών σχέσεων, όπως και των σχετικών διεθνών συγκρούσεων. Το σκέλος αυτό του μαθήματος διακρίνει τα διαφορετικά συμφέροντα στη διεθνή σκηνή των τριών κατηγοριών χωρών: των χωρών παραγωγών ενέργειας (energy producing countries), των χωρών κατανάλωσης ενέργειας (energy consuming countries) και των χωρών διαμετακόμισης ενέργειας (transit countries).

10. Η αγορά της ηλεκτρικής ενέργειας / The electricity market

Στο πλαίσιο του μαθήματος αυτού, εξετάζονται οι ειδικότεροι θεσμοί και κανόνες που διέπουν την αγορά της ηλεκτρικής ενέργειας τόσο σε ενωσιακό, όσο και σε εθνικό επίπεδο. Σε ενωσιακό επίπεδο, μελετάται η διαδικασία ολοκλήρωσης της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας στην Ε.Ε. Σε εθνικό επίπεδο, και υπό το φως του ενωσιακού δικαίου, εξετάζεται ο ρόλος της Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργειας και των εταιριών που δραστηριοποιούνται στην παραγωγή, εμπορία, μεταφορά, διανομή ηλεκτρικής ενέργειας. Αντικείμενο μελέτης αποτελούν ακόμη οι σχέσεις μεταξύ των εταιριών που εμπλέκονται στην κάθετη αλυσίδα των δραστηριοτήτων που έχουν ως αντικείμενο την παραγωγή και εκμετάλλευση της ενέργειας αυτής, αφενός, καθώς οι σχέσεις των εταιριών διανομής και εμπορίας ηλεκτρικής ενέργειας με τον τελικό καταναλωτή (βιομηχανία και νοικοκυριά), αφετέρου. Σε διασυνοριακό επίπεδο, έμφαση δίνεται στα διακρατικά δίκτυα μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας και στην συμβατότητα και διασύνδεση των δικτύων δύο ή περισσότερων χωρών.

11. Η αγορά του φυσικού αερίου / The Natural Gas Market

Στο πλαίσιο του μαθήματος αυτού, εξετάζονται οι ειδικότεροι θεσμοί και κανόνες που διέπουν την αγορά του φυσικού αερίου τόσο σε ενωσιακό, όσο και σε εθνικό επίπεδο. Σε ενωσιακό επίπεδο, μελετάται η διαδικασία ολοκλήρωσης της αγοράς φυσικού αερίου στην Ε.Ε. Σε εθνικό επίπεδο, και υπό το φως του ενωσιακού δικαίου, εξετάζεται ο ρόλος της Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργειας και των εταιριών που δραστηριοποιούνται στην παραγωγή, εμπορία, μεταφορά, διανομή φυσικού αερίου ενέργειας. Αντικείμενο μελέτης αποτελούν ακόμη οι σχέσεις μεταξύ των εταιριών που παρεμβαίνουν στην κάθετη αλυσίδα των δραστηριοτήτων που έχουν ως αντικείμενο την παραγωγή και εκμετάλλευση αυτής της πηγής ενέργειας, αφενός, καθώς οι σχέσεις των εταιριών διανομής και εμπορίας φυσικού αερίου με τον τελικό καταναλωτή (βιομηχανία και νοικοκυριά), αφετέρου. Σε διασυνοριακό επίπεδο, έμφαση δίνεται στα διακρατικά δίκτυα μεταφοράς φυσικού αερίου.

12. Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας / Renewable Energy Resources

Το μάθημα αυτό ασχολείται με τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και την ραγδαία αναπτυσσόμενη αγορά τους, τις ιδιαιτερότητές της και την ειδικότερη ρύθμισή τους σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο. Αναλύονται κατ' αρχήν οι πηγές ενέργειας που χαρακτηρίζονται ως ανανεώσιμες και μελετώνται οι ειδικότερες τεχνικές της παραγωγής, εμπορίας, μεταφοράς και διανομής τους. Σε νομικό επίπεδο, μελετώνται τόσο το γενικό ρυθμιστικό πλαίσιο από το οποίο διέπονται, όσο και οι ειδικότερες ρυθμίσεις ΑΠΕ για την αιολική ενέργεια, τους υβριδικούς σταθμούς, τους υδροηλεκτρικούς σταθμούς, τους φωτοβολταϊκούς σταθμούς, τους ηλιοθερμικούς σταθμούς, την γεωθερμία, την βιομάζα και τα βιοκαύσιμα, καθώς και την συμπαραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας υψηλής απόδοσης (ΣΗΘΥΑ).

|| Η Σύγκλητος Ειδικής Σύθεσης γνωστοποιεί την παραπάνω απόφαση στα Τμήματα Νομικής και Πολιτικών Μηχανικών του ΑΠΘ και επίσης την κοινοποιεί στο Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων (Γενική Διεύθυνση Ανώτατης Εκπαίδευσης, Διεύθυνση Οργανωτικής και Ακαδημαϊκής Ανάπτυξης, Τμήμα Β΄ Μεταπτυχιακών Σπουδών & Σύζευξης Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης με την Έρευνα, Τεχνολογία & Καινοτομία).

.....

Σύμφωνα με το άρθρο 3 του Εσωτερικού Κανονισμού Λειτουργίας του Α.Π.Θ., οι αποφάσεις της συνεδρίασης αυτής εκτελούνται και πριν από την επικύρωση των πρακτικών. Εδώ τελειώνει η συνεδρίαση.

Ο ΠΡΥΤΑΝΗΣ
ΠΕΡΙΚΛΗΣ Α. ΜΗΤΚΑΣ

ΤΑ ΜΕΛΗ

Πιστό απόσπασμα για υπηρεσιακή χρήση
Θεσσαλονίκη, 25 Μαΐου 2017
Ο Προϊστάμενος
της Γραμματείας Συγκλήτου

ΣΠΥΡΙΔΩΝ Κ. ΗΛΙΑΣ